

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI

Próbna Matura z OPERONEM

Język polski

Poziom podstawowy

Listopad 2016

**Zacznij
przygotowania
do matury już dziś**

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

Zadania sprawdzające rozumienie czytanego tekstu

Model zawiera przewidywane odpowiedzi. Odpowiedzi ucznia mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu.

Uwaga: Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – wskazane w rubryce „punkty częściowe”. Nie należy przyznawać połówek punktów. Za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną nie przyznaje się punktów.

Zadanie 1.**Agnieszka Krzemińska, *Sercowe sprawy***

Nr zadania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe
1.1.	np. <i>sprawy sercowe</i> – sprawy dotyczące miłości Autorka przedstawiła kwestie dotyczące serca z różnych dziedzin – anatomii, medycyny, filozofii, religii. Opisała serce jako część ciała, jego funkcjonowanie i schorzenia, a także omówiła dawne znaczenie serca jako siedziska myśli i uczuć, obdarzanego kultem i wykorzystywanego w rytuałach.	1	0
1.2.	np. serce skacze [komuś] do gardła – strach, przerażenie, wzruszenie serce [komuś] omal z piersi nie wyskoczy – strach, wzburzenie, wzruszenie, szczęście, radość serce zamiera [w kimś] – niepokój, strach	2	1 za podanie związków 1 za przypisanie emocji
1.3.	np. starożytność – zatrzymanie pracy serca oznaczało śmierć (fizjologia) średniowiecze – chrześcijanie uważali serce za siedzisko nieśmiertelnej duszy	2	1 za odpowiedź częściową
1.4.	2	1	0
1.5.	np. Autorka sugeruje, że o Janie III Sobieskim więcej powiedzą jego listy niż badania jego ciała. O człowieku więcej dowiemy się z jego wypowiedzi niż z anatomii; o człowieku więcej mówi kultura niż biologia.	1	0

Nr zadania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe
1.6.	C	1	0
1.7.	1. P 2. F 3. F	2	1 za dwie poprawne odpowiedzi
Razem		10	

Zadanie 2.

Jan Miodek, *Podaj mi swoje zamiary*

Nr zadania	Poprawna odpowiedź	Maksymalna liczba punktów	Punkty częściowe
2.1.	potoczny	1	0
2.2.	np. – ożywiają styl – są pretekstem do sformułowania podsumowania – sugerują niejednoznaczność ocen używania frazeologizmów w polszczyźnie oficjalnej	1	0
2.3.	np. ekspresywny – wyrazisty, wyrażający emocje, przeżycia; o silnym nacechowaniu emocjonalnym proweniencja – pochodzenie	2	1 za odpowiedź częściową
2.4.	podmiot – metafory orzeczenie – rażą	2	1 za odpowiedź częściową
2.5.	B	1	0
2.6.	np. a) <i>zasługujące na pozytywną ocenę; odświeżanie stereotypowych wypowiedzi; pożądana dysautomatyzacja</i> b) <i>trzeba uważać; nie powinno się; należy odnieść</i>	2	1 za trzy poprawnie wypisane sformułowania
2.7.	Pierwszy akapit zawiera temat wypowiedzi lub jest punktem wyjścia wywodu lub przedstawia tezę (stanowisko autora) uzasadniane w dalszym ciągu tekstu.	1	0
Razem		10	

Zadanie 3.

Przykładowy plan rozprawki

Podane tu odpowiedzi są wyłącznie przykładową, a nie jedyną poprawną realizacją zadań. W zadaniu jest oceniana umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej zgodnej z regułami jej organizacji, zachowującej zasady spójności znaczeniowej i logicznej, mającej czytelną kompozycję,

będącej spójną i funkcjonalną pod kątem stylistycznym. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **50 punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **250 słów**.

Wypowiedź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cke.edu.pl).

Temat 1. Jaki wpływ na człowieka mogą mieć książki? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, analizując podany fragment *Lalki* Bolesława Prusa. Odwołaj się do losów bohatera oraz do innego, wybranego przez siebie, tekstu kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

1. Postawienie tezy

Sformułowanie własnej opinii dotyczącej problemu postawionego w temacie bądź sformułowanie hipotezy, np. *Książki kształtują sposób widzenia świata i/lub książki dają człowiekowi wsparcie w trudnych chwilach, i/lub książki mogą rozbudzać oczekiwania wobec świata, mieć zgubny wpływ na człowieka.*

2. Analiza podanego fragmentu, np.

- przedstawienie sytuacji – prezentacja bohatera: Stanisław Wokulski, zawiedziony w miłości, niepotrafiący się odnaleźć po rozczarowaniu, jakiego doświadczył, spędzając samotnie i bezczynnie czas, zwraca uwagę na książki;
- przeglądając ryciny, zapomina o cierpieniu, jednak wspomnienie Don Quichota znów przywołuje Wokulskiemu własną sytuację; los Don Kichota jest dla niego obrazem własnego losu – zanurzonego w poezji idealisty skazanego na porażkę w konfrontacji ze światem;
- powrót bohatera do lektur z młodości pozwala znowu oderwać się od rzeczywistości, daje możliwość zapomnienia o bolesnych rozczarowaniach, poczuć się lepiej;
- lektura *Tysiąca i jednej nocy* pobudza wyobraźnię, przywraca nadzieję i wiarę w siebie, pozwala znowu marzyć.

3. Wnioski z analizy fragmentu, np.

- fragment ukazuje Wokulskiego jako wytrawnego czytelnika, którego ukształtowały młodzieńcze lektury;
- szczególne znaczenie ma dla niego książka, z której bohaterem się identyfikuje – uświadamia sobie, że stał się ofiarą literatury;
- jednocześnie czytanie daje Wokulskiemu wytchnienie, jest źródłem przyjemności, przywraca równowagę;
- Wokulski różnicuje literaturę rodzimą i obcą; pierwsza stała się źródłem frustracji, druga wlewała weń poczucie mocy, sprawczości;
- tekst pokazuje, że literatura znacząco wpłynęła na życie bohatera, ukształtowała jego wizję świata i osobowość.

4. Odwołanie do całości utworu, np.

- dostrzeżenie, że Wokulski ma świadomość wpływu literatury na jego życie (sytuacja z lekturą tomiku Mickiewicza zakupionego w Paryżu);
- wewnętrzne monologi bohatera niejednokrotnie pokazują, że zna on i pamięta poezję;
- przywołanie zachowań bohatera potwierdzających wpływ książek na jego postawę (idealizacja miłości).

5. Przywołanie innych utworów, w odmienny lub podobny sposób odnoszących się do problemu postawionego w temacie, np.

- przykłady utworów ukazujących pozytywny wpływ książek na życie bohatera (np. lektura Biblii dla Raskolnikowa, francuskie książki czytane przez Miszę Kostylewa z *Innego świata*, książki jako źródło nadziei, pasja łącząca ludzi w *Złodziejce książek* Markusa Zusaka lub filmie na podstawie powieści, lub inne;
- przykłady utworów ukazujących, że literatura może mieć zgubny wpływ na człowieka (Emma Bovary z powieści Flauberta, Gustaw z IV części *Dziadów* lub inne).

6. Podsumowanie rozważań, ostateczne sformułowanie własnego stanowiska

Kryteria oceny rozprawki	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Sformułowanie stanowiska	Oceniając pracę pod względem sformułowania stanowiska, bierze się pod uwagę adekwatność, czyli odpowiedniość stanowiska i problemu. <ul style="list-style-type: none"> – 6 pkt – stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 3 pkt – stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu – 0 pkt – stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0–6
Uzasadnienie stanowiska	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia stanowiska, bierze się pod uwagę, czy jest ono trafne, czy jest szerokie i czy jest pogłębione. <ul style="list-style-type: none"> – 18 pkt – uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione – 12 pkt – uzasadnienie trafne i szerokie – 8 pkt – uzasadnienie trafne, ale wąskie – 4 pkt – uzasadnienie częściowe – 0 pkt – brak uzasadnienia stanowiska	0–18
Poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych. <ul style="list-style-type: none"> – 4 pkt – brak błędów rzeczowych – 2 pkt – nie więcej niż 1 błąd rzeczowy – 0 pkt – błędy rzeczowe Błąd kardynalny to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–4
Zamysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zamysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: <ul style="list-style-type: none"> – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zamysłu kompozycyjnego	0–6
Spójność lokalna	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. <ul style="list-style-type: none"> – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenia spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2

Kryteria oceny rozprawki	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
Poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 6 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierażące – 3 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–6
Poprawność zapisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4
Nieależnie od stopnia realizacji poszczególnych podkryteriów zdający: – otrzymuje 0 punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli przyznano 0 punktów w kategorii sformułowanie stanowiska, – nie otrzymuje punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli otrzymał 3 punkty w kategorii sformułowanie stanowiska, a 0 punktów za uzasadnienie stanowiska, – otrzymuje punkty tylko w kategoriach: sformułowanie stanowiska, uzasadnienie stanowiska i poprawność rzeczową, jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów. Praca zostaje zdyskwalifikowana w przypadku pojawienia się błędu kardynalnego.		

Przykładowy plan interpretacji utworu poetyckiego

Podane tu odpowiedzi są wyłącznie przykładową, a nie jedyną poprawną realizacją zadań. W zadaniu jest oceniana umiejętność odbioru, analizy i interpretacji utworu literackiego oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **50 punktów**. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **250 słów**.

Wypowiedź pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015* (www.cke.edu.pl).

Temat 2. Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i ją uzasadnij. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

1. Postawienie tezy interpretacyjnej, np.

- wiersz jest wyrazem smutku i nostalgii; wspomnieniem utraconej młodości, miłości i ojczyzny.

2. Uzasadnienie tezy, np.

- określenie sytuacji komunikacyjnej (liryka zwrotu do adresata) i jej funkcji – adresatem wypowiedzi jest *domowa rzeka* – Niemen, będąca tu metaforą ojczyzny (małej ojczyzny), miejsca utraconego;
- charakterystyka podmiotu lirycznego: wygnaniec (emigrant) z żalem wspominający przeszłość;
- wskazanie środków stylistycznych, świadczących o emocjach podmiotu, o jego stosunku do przeszłości, np. pytania retoryczne o to, co bliskie sercu, a utracone, sielankowy charakter wspomnianej krainy bliski konwencji sentymentalnej;
- dostrzeżenie, że wiersz jest sonetem i analiza jego budowy (opisowość dwóch pierwszych strof i refleksyjność dwóch ostatnich);
- dostrzeżenie przywołania w wierszu poetyki lamentu;
- odczytanie symboliki wody w utworze (zmiennosc losu, przemijanie, nietrwałość szczęścia, ale i element sielskiego pejzażu dzieciństwa, rzeka przyjazna, reprezentująca łaskawość natury);
- interpretacja kończącego wiersz wykrzyknienia.

3. Przywołanie kontekstów (np. biograficznego, literackiego, filozoficznego, historycznoliterackiego), np.

- wpisanie utworu w kontekst biografii i/lub twórczości Mickiewicza;
- wpisanie wymowy wiersza w kontekst historycznoliteracki (sentymentalna wizja relacji człowiek-natura), dostrzeżenie charakterystycznych cech epoki i twórczości autora w utworze.

4. Podsumowanie rozważań, np.

- wpisanie utworu w kontekst biografii i/lub twórczości Mickiewicza;
- wpisanie wymowy wiersza w kontekst historycznoliteracki (sentymentalna wizja relacji człowiek-natura), dostrzeżenie charakterystycznych cech epoki i twórczości autora w utworze;
- potwierdzenie tezy interpretacyjnej.

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Koncepcja interpretacyjna	Oceniając pracę pod względem koncepcji interpretacyjnej, bierze się pod uwagę jej niesprzeczność z utworem oraz skalę spójności. Istotne jest również to, czy zdający odnajduje sensy niedosłowne w utworze. <ul style="list-style-type: none"> – 9 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne – 6 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne – 3 pkt – koncepcja częściowo sprzeczna z utworem – 0 pkt – brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0–9

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia tezy interpretacyjnej, bierze się pod uwagę, czy jest: – trafna – czy zawiera wyłącznie powiązane z tekstem argumenty za odczytaniem sensu utworu, – pogłębiona – znajduje potwierdzenie nie tylko w tekście, lecz także w kontekstach. – 15 pkt – uzasadnienie trafne i pogłębione – 10 pkt – uzasadnienie trafne, ale niepogłębione – 5 pkt – uzasadnienie częściowo trafne – 0 pkt – brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację	0–15
Poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych: – 4 pkt – brak błędów rzeczowych – 2 pkt – nie więcej niż 1 błąd rzeczowy – 0 pkt – błędy rzeczowe Błąd kardynalny to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–4
Zamysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zamysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zamysłu kompozycyjnego	0–6
Spójność lokalna	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenia spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2
Styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
Poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 6 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierzące – 3 pkt – liczne błędy nierzące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–6

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Poprawność zapisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące – 2 pkt – liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące – 0 pkt – liczne błędy rażące	0–4
<p>Niezależnie od stopnia realizacji poszczególnych podkryteriów zdający:</p> <ul style="list-style-type: none"> – otrzymuje 0 punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli przyznano 0 punktów w kategorii koncepcja interpretacyjna, – nie otrzymuje punktów w pozostałych kategoriach, jeżeli otrzymał 3 punkty w kategorii koncepcja interpretacyjna, a 0 punktów za uzasadnienie tezy interpretacyjnej, – otrzymuje punkty tylko w kategoriach: koncepcja interpretacyjna, uzasadnienie tezy interpretacyjnej i poprawność rzeczowa, jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów. <p>Praca zostaje zdyskwalifikowana w przypadku pojawienia się błędu kardynalnego.</p>		

TWÓJ KOD DOSTĘPU

DB3F79C95

Wybierz

Zdecydowanie
NAJLEPSZY SERWIS DLA
MATURZYSTÓW
WWW.GIELDAMATURALNA.PL

DLA CIEBIE:

- ▶ WIĘCEJ ZADAŃ
- ▶ PEŁEN DOSTĘP do całego serwisu przez 2 tygodnie*!

- 1 Zaloguj się na gieldamaturalna.pl
- 2 Wpisz swój kod
- 3 Odblokuj dostęp do bazy tysięcy zadań i arkuszy
- 4 Przygotuj się do matury z nami!

* Kod umożliwia dostęp do wszystkich materiałów zawartych w serwisie gieldamaturalna.pl przez 14 dni od daty aktywacji (pierwsze użycie kodu). Kod należy aktywować do dnia 31.12.2016 r.

Najlepsze zakupy przed egzaminem!

TESTY, VADEMECUM
I PAKIETY 2017

